

Què se n'ha fet, del vocabulari infantil?

ROSER LATORRE

Fa uns quants dies, tot repassant un llibret de jocs d'infants que m'havia demanat una cosina per al seu nét, vaig anar recordant noms i mots pertanyents a frases sovint incoherents, on dominen la fantasia, la creació expressiva i la musicalitat.

En poden ser exemple aquests bocins de cançonetes:

Dalt del cotxe
n'hi ha una nina,
que en repica els cascavells,
trenta, quaranta,
ametlla amarganta...

Salta miralta,
trenca una galta...

Olles, olles de vi blanc,
totes són plenes de fang...

Uni, dori,
teri, quateri...

O també la denominació d'aquells jocs innocents, com:

El joc de l'osset (o de la taba, o del botxí), els quatre cantons, el cavall fort, estirar cebes, l'anell picapedrell, conillets a amagar, etc.¹

En el nostre món informatitzat i de mica en mica globalitzat, amb infants encaterinats amb els ninots de la televisió i els entreteniments d'ordinador, esmentar aquells altres jocs és com parlar de fa segles.

Però és que no solament aquelles tonades i aquells jocs plens de naturalitat i de tendresa gairebé han desaparegut, sinó que també s'esborren del llenguatge quotidià diversos mots infantívols que els adults feien servir en adreçar-se als menuts –els qui tot just xerrotejaven o els ja més grandets–.

Mots com ara aquests:

Bobò (per *laminadura* o *menja dolça*), *cocou* (per *ou*), *mix*, *mixa* o *mixeta* (per *gat*), *mam* (per *aigua* o *beguda*), *mèu* (pel crit del *gat*), *marrameu* (pel crit del *gat enfurismat*), *bua* o *pupa* (per mal o dolor físic), *tatano* o *tatà* (per *cavall*), *teta* (per *germana*), *tit* (per *ocellet*), *tita* (per

gallina), *upa* i *fer upa* (per l'acció d'aixecar o aixecar-se), *xitxa* o *tatai* (per *carn*), *papau* o *papu* (per a designar un personatge fantàstic que fa por), etc.

I també aquestes onomatopeies:

Bub-bub (pel crit del gos), *coc-coc* (pel de les gallines), *elis-elis* (en aquest cas interjecció que serveix per a fer befa d'alguna cosa), *mec-mec* (pel so d'una botzina), *fer non-non* (per *dormir*), *nyam-nyam* (per *menjar*), *piu-piu* (pel crit dels pollets o ocells menuts), etc.². És clar que algunes d'aquestes expressions perduren (i pensem, per exemple, en noms de parentiu com *bavi*, *baba*, *iaio*, *iaia*), però n'hi ha d'altres que han estat substituïdes per formes castellanes i estranyes a la llengua.

Hi ha infants que diuen «mami» a la seva mare i «papi» al seu pare; que demanen per a fer «pipi» (en lloc de *pipí*); o que els comprin una «xutxe» (un tipus de llamí de moda) en una botiga de «xutereries» (de *llepolies* o de *laminadures*); i aprenen dels adults que els gossos fan «guau-guau» (en lloc de *bub-bub*); els gats «miau» (en lloc de *mèu*); els pollets «pio-pio» (en lloc de *piu-piu*), i que els «patitos» (és a dir els *aneguets*) neden. Que allò que tenen al plat són «papilles» (en comptes de *farinetes*, *sopetes* o *pastetes*), i que ells són un «bitxo» (és a dir un *dimoniet*, *mala peça*, etc.).

Sap greu, perquè cada llengua té la seva manera afectuosa o fàcil d'adreçar-se als infants i d'ajudar-los a parlar. I copiar formes estranyes a la llengua pròpia ens allunya, un cop més, de la nostra identitat. Val la pena de no *anar a lloguer* (ara que veiem sovint anuncis de pisos «en lloguer» –del castellà *en alquiler*– en comptes de pisos *per llogar* o *per a llogar*, segons si es parla de la condició del pis o de la seva destinació). Però això ja són figures d'un altre paner. ♦

1. Del llibre *Jocs d'infants*, F. Maspons i Labrós, «Col·lecció Popular Barcino, 39», Barcelona 1933.
2. Aquests mots figuren en els nostres diccionaris.

Fundada el 1886

PASTISSERIA
BOMBONERIA
CONFITERIA
GELATERIA

Major de Sarrià, 57
08017 Barcelona
Tels. 93 203 07 14 - 93 203 00 04

Pl. de Sarrià, 12-13
08017 Barcelona
Tel. 93 203 04 73 - Fax 93 280 65 56